

Februar Maaned.

Agerdyrkningsberetning.

(Fra Midten af Marts.)

Tærskningen. Markarbejderne. Vintersæden og den nye Klover. Kvægets Fodertilstand og Sundhedstilstand. Kastning. Resultater af Saltning af slet hjerget Hø. Forbedringer i Agerbruget. Foranstaltning til Kvægavlens Fremme. Arbejderne og den forløbne Vinter.

Tærskningen, der blev begyndt tidlig og af flere Grunde temmelig stærkt fremskyndet i den første Halvdel af Vinteren, er nu næsten tilendebragt. Udbyttet i Fold og Vægt for Landets enkelte Egne findes angivet nedenfor, saaledes som det velvilligt er os meddelt gjennem 80—90 Beretninger, og det vil i sin Helhed vise sig at stemme med de Forventninger, som de i December modtagne og meddelte Beretninger antydede, nemlig at Kornet kun vilde skjæppe lidt og kun give Sæd af ringe Vægt og ofte daarlig Farve. Om Aargangen 1867 derfor end har været ret god for den danske Landmand og langt bedre end i de omliggende Lande, saa hører man den dog jævnlig overvurderet, thi det maa mindes, at saa Fold med høje Priser ikke blot for Landet i dets Helhed, men ogsaa for selve Landmanden er mindre fordelagtig end rige Fold med forholdsvis lave Priser, da Tøndetallet, der medgaaer til Fødehorn, Udsæd o. s. v. altid er det samme, og Tøndetallet til Salg derfor forholdsvis bliver meget mere reduceret end Tøndetallet

i Fjold udviser. Navnlige synes Rugen og Bygget at have givet mindre i Traven end ventet. Den større Del af Kornvarerne have Kjøbmændene maattet tørre, dels for at gjøre dem holdbare, dels for at bringe dem noget op i Vægt, skjøndt Landmændene ofte have taget mer end almindelig „bag fra“ paa Grund af de mange svange og ufuldkomne Korn. Blandingskornet synes overalt at have givet det forholdsvis bedste Udbytte, og i mange Beretninger fremhæves, at Blanding af Havre—Byg, af Havre—Ærter eller af Havre—Byg—Ærter vinder megen Udbredelse, eller med andre Ord, „at man“, som en Beretning udtrykker sig, „vil staa sig ved i Marken at blande alt eller en Del af det Korn, man agter at opfodre, da det dels voxer godt til, dels giver en Blandingshalm, som Kvæget æder med Begjærighed.

Den forløbne Vinter har i det Hele taget været ret heldig for Markarbejderne. Bløjningen, der saa pludselig blev afbrudt af Frostene ved December Maanedes Begyndelse, har kunnet gaa raft fra Haanden i sidste Halvdel af Februar og i Marts, og hvor man har villet, og hvor Jorderne ikke ere meget tunge, vaade og ubekvemme af Naturen, har man ej blot fuldført Stubpløjningen og fældet Brakjorden, men man har endog faaet den til Fodermarken i den første Del af Vinteren udførte Gjødning nedpløjet. Ogsaa for Kjørselarbejde har Vinteren været ret gunstig; det glatte Føre i Januar og den oplødte Tilstand, hvori Markerne befandt sig, indtil Tøen havde faaet den temmelig tykke Frostklade brudt igjennem, hæmmede vel en Tid Gjødnings-, Mærgel- og Skovkjørslen, men den senere Tid har været saa meget gunstigere for disse. Ogsaa er der flere Steder bleven kjørt en Del Tang i Vinter. Med Drainingsarbejde, der ikke blev fuldført i Efteraaret, har man i Februar og Marts kunnet fortsætte og derved stoffet ikke lidt Arbejde for de mange Hænder, der efterhaanden, men dog gennemgaaende tidligt, bleve færdige med Lærstningen.

Vintersæden har siden vor sidste Beretning bedret sig

kjendelig. Navnlig er dette Tilfældet med Hveden, der om end endnu lille dog staaer med frisk og kraftig Farve, og i et Par Beretninger fra Holland yttres snarest Frygt for at den ved et vedblivende mildt Vintervejr skal blive for stærk. Rugen har vel ogsaa udviklet sig godt i Februars og Marts milde Vejr, men den var forholdsvis svagere fra Efteraaret, idet al den Rug, der var saaet sildig, og det var det meste af den, ikke havde bredet og buftet sig inden Vinterens Komme, og naar dette ikke er skeet, vil Rugen altid vise sig kjælen og vanstelig. I det nordlige, midterste og vestlige Sjælland har Stormen i Vinterens Løb slidt de spæde Rugplanter slemt, og dens Udseende der er ikke lovende. Rapsen, hvoraf der kun er saaet lidt, synes at være den af Vintersædarterne, der staaer bedst. Og saa de nye Klover staa nu ret godt, og i det Hele taget have hverken Vintersæds- eller Græsmarkerne taget saa megen Skade, som man skulde have ventet enten af den Isfforpe, der i Januar Maaned ofte fandtes paa store Pletter af Markerne, eller af den store Mængde Vand, som den i Undergrunden frostbundne Jord har paa sig efter det stærke Tøløb i Januar; paa stejle Bakkeskraaninger har dette Tøløb ved sin Nedstylning undertiden gjort endel Skade baade paa Vintersæden og paa den løspløjede Jord, men dette Onde er dog selvsølgelig kun af et begrændset Omfang. I det Hele taget kan det siges, at der endnu Intet er til Hinder for at den kommende Sommers Vintersædsafgrøde kan blive god.

At Kvægets Fodertilstand i et Aar som dette, da Korret er saa dyrt, i det Hele taget ikke kan siges at være god er naturligt, men dog synes den at være bedre, end man ifølge tidligere Erfaringer skulde have ventet. Om Klagerne over slet holdte Besætninger derfor end jævnlig høres, saa fremhæves dog i ikke saa Beretninger, at ikke blot hos mange af de større men selv hos en Del mindre Jordbrugere er Sandsen for en kraftig Fodrings Betydning, saavel for Djebliffets som for den kommende Sommers Udbytte, saaledes trængt ind, at der i den forløbne Vinter ikke er bragt ringe Offre for at overvintre

Befætningerne i en velfodret Tilstand. Hvad der har været en væsentlig Hjælp i saa Henseende er den store Høst fra sidste Sommer og den Mængde Smaafæd, der er falden af ved Tærskningen. Iøvrigt har baade Hø og Halm været udrujt at fodre paa, dels hidrørende fra den vaade Høst, dels fra den mindre Tilgift af Kraftfoder, der er bleven givet. Kun paa Holland og enkeltvis paa de andre Der har man ikke fundet Fodret udrujt, og her vil der ikke blive Fodertrang, selv om Vinteren bliver lang og streng; i det østlige Jylland vil Foderet derimod gaa med; i Beretningerne fra den Del af Jylland, der ligger Nord for Mariager Fjord, udtales der Frygt for Fodermangel, hvis Vaaren kommer sent, skjøndt det milde Vejr i Februar og Marts har sparet meget paa Fodret, og ifølge Beretningerne fra det midterste Jylland maa man der ikke saa Steder vente Fodermangel, hvis Kvæget ikke kan begynde at komme ud inden Midten af April, ihvorvel det har hjulpet en Del, at Faarene i den senere Tids milde Vejr have kunnet søge det meste af deres Foder i Heden, hvilket ingenlunde har skadet deres Sundhed; det er i disse Egne meget almindelig ogsaa at rytte eller slaa en Gift Lynng til Kvæget, og den Lav, som følger med i Lynngen, synes ligefrem at være sund for Kvæget. I denne Egn, som ogsaa i det vestlige Jylland, er der gaaet megen Halm med til Tækning, som Efteraarets hyppige Storme havde gjort særlig paatrængende.

Sundhedstilstanden blandt Husdyrene har ikke paa Derne viist sig mindre god end almindelig; nogle Kolikttilfælde hist og her blandt Hestene og Kastningstilfælde blandt Kvæget er jo ej andet, end hvad hver Vinter fører med sig. I Jylland, navnlig det midterste Jylland, er den derimod mindre god; Hestene have mange Steder lidt af forskjellige Forkjølelses sygdomme, der undertiden have antaget en ondartet Karakter og medført Døden, og et forholdsvis stort Antal Kastere i Kobefætningerne er i sine Egne, f. Ex. ved Kaløvig, i det vestlige Jylland, paa Mors og i Viborg- og Grenaaegnen, temmelig almindelig. I flere Beretninger gjøres opmærksom paa, at

Faren for Kastning langt mere knytter sig som en næsten uundgaaelig Ulempe til en meget kraftig Fodring end til en temmelig karrig Fodring, og i en Beretning fra Koeskilddeegnen yttres desuden, „at hvor man ikke bruger den Skik at flytte sine Køer omkring i Stalden om Vinteren, men lader dem beholde en bestemt Plads hele Tiden, og forøvrigt undgaaer Træk, for høi Temperatur og usundt Foder, forekommer i det Hele taget ikke hyppig Kastning hos Køer, der ere opfødte paa selve Stedet og vante til Fodringen og Lokaliteterne, men vel hos ny indkjøbte Køer“.

Fra flere Steder meddeles om de heldige Erfaringer, man iaar har gjort med Saltning af slet hjerget Hø, saaledes fra Moen: „I Høet har der ikke været synderlig Kraft; men det er paafaldende, hvor en Indblanding af Salt har hjulpen paa Høet, idet dette ved at indtages fra Stakken har viist sig at være bedre, end da man høstede det“; og i en Beretning fra Præstøegnen hedder det: „Meget af det slet høstede Hø er for en Del bleven ret brugbart og har ved Indflytningen viist sig bedre, end da det blev sat i Stak derved, at det er blevet drysfset ned med Salt i Stakken i et Forhold af henimod 1 Skp. Salt til hvert Læs Hø. Dette har derved tabt den mugne og usunde Lugt og Smag, det havde ved Iudbjergningen, og derimod faaet en let salt Smag“.

Angaaende de Forbedringer, der iværkfattes i Agerbruget, skulle vi meddele Følgende: Drainingen drives vedblivende med stor Kraft, og navnlig i Horsenseggen ere mange Bøndergaardene foruden en Del af de større helt færdige dermed. Medens Mærglingen i mange Egne tildels for flere Aar siden har fundet Sted, er der andre, hvor den endnu ikke er begyndt, og ikke uden Grund udtales Glæden over, at den i flere af disse vil komme til at gaa Haand i Haand med en kraftigere Fodring og deraf følgende bedre Gjødsfning, da Mærglingen i saa Fald bliver et ubetinget Gode, medens den ellers saa mange Steder tidligere blot tjente som et yderligere Udpiningsmiddel. Benyttelsen af kunstig Gjødsning synes i

det forløbne Efteraar at have været og i det kommende Foraar at ville blive større end tidligere; navnlig synes Sandsen derfor i Jylland, hvor man i flere Egne tidligere havde afholdt sig derfra, at have faaet et Stød fremad. — Blandt andre Inddæmninger skal navnlig nævnes det store Inddæmningsarbejde (3500 Tdr. Vand) af Vejløbugten i det sydlige Sjælland, der snart ventes paabegyndt, og som vil faae stor Betydning for de tilstødende Jordbrugere. — Til Kvægavlens Forbedring ere nye Skridt flere Steder iværksatte; saaledes have nemlig flere Landboforeninger drøftet og vedtaget nye Dyrskuevedtægter (f. Ex. Maribo Amts økonomiske Selskab), og „Landboforeningen i Egnen Sydøst for Aalborg har ladet indkjøbe 3 Tyre i Vesteregnet (mellem Hølstebro og Lemvig) og overladt disse til Foreninger, navnlig for at staffe Kreaturerne mere Dybde og Brede, som maa anses for nødvendigt, naar de skulle anvendes til Fodning, hvad enten dette skeer tidlig med Studen, eller senere med Koen, naar den af en eller anden Grund udsættes af Mejeriet. En derboende Landmand har yderligere søgt at bidrage dertil ved at indkjøbe en halv Snes fortrinlige Køer, for at udbrede Til læget der i Egnen“. Foruden de almindelige Dyrskuer og Udstillinger arbejdes der i flere Egne paa forenede Produkt- og Industriudstillinger i Righed med den, der afholdtes sidste Sommer i Slagelse.

Et Spørgsmaal, der efter en Vinter som denne maatte være af særlig Interesse, og hvorpaa vi derfor ogsaa tillode os at henlede vore ærede Korrespondenters Opmærksomhed, er dette: Om der i den forløbne Vinter har været Arbejdsløshed, og om de Midler, hvormed man har søgt at afhjælpe dens Ulemper, have været af en blot foreløbig (Gaver, Godtkjøb o. lg.) eller af en mere varig Karakter (Spare- og Forsørgelseskasfer, Forbrugsforeninger o. lg.). Fra alle Steder meddeles i saa Henseende, at der har været fuldt saa meget Arbejde som ellers, at enhver Arbejder, der har villet søge Arbejde, derfor har faaet det, med Undtagelse af enkelte Egne f. Ex. de Strækninger i Jylland, hvori der arbejdes paa nye Jernveje, til hvilke en stor

Mængde Menneffer efterhaanden vare samlede, da Frostene ved Nyaarstider i Løbet af nogle Uger standsede Arbejdet. Men om end flere Beretninger meddele, at der har fundet en tidsvarende Lønningsforhøjelse Sted, saa er det dog ved helt andre Midler man de fleste Steder har søgt at afhjælpe Ondet for at kunne vedligeholde en Lønning, der saa lidet harmonerer med den herskende Dyrtid. Det har derfor overalt været nødvendigt at komme de jordløse Husmænd til Hjælp, og den Understøttelse, der er ndet i Form af Korn, Brød og andre Fødevarer samt af Brændsel til nedsatte Priser eller endog helt som Gaver, og hvortil de nødvendige Midler dels ere tilvejebragte som frivillige Gaver, dels som Hartkornspaalæg, dels ved Aftenunderholdninger o. s. v. o. s. v., har ogsaa været tilstrækkelig til at holde den værste legemlige Nød fra Døre. Men bortset fra det Trykkende der er i for den arbejdsdygtige, flittige og ærefjære Arbejder saaledes for en væsentlig Del at blive underholdt af Gaver, har denne Maade at afhjælpe Nøden paa ogsaa i fuldt Maal viist, hvor besværlig, vanskelig og utilfredsstillende en Maade det er at hjælpe paa, og den Misundelse og Mistænkksomhed for begaaet Uret, der paa saa mange Maader er affødt af denne Fremgangsmaade skal ej heller anbefale den som enestaaende Hjælpemiddel for Fremtiden. De fleste Steder har man ladet sig nøje med de nævnte midlertidige Nødmidler, men enkelte Steder er dog Tanken ved Arbejderens trykkede Forhold i den forløbne Vinter bleven stærkt hendraget paa Foranstaltninger af mere varig Betydning, og enkelte Steder ere disse allerede iværksatte, saaledes f. Ex. Vest for Koeskilde, hvor der er bleven oprettet en Enge-, Alderdoms- og Begravelseskasse; dette skyldes væsentlig en derboende Lehnbesidder, men iøvrigt støttes den ved Bidrag fra Gaardmand, Forpagtere og Præster.

Af de mange varme Indlæg, vi have haft den Glæde at modtage i denne Sag, skulle vi hidsette følgende:

Fra Præstøegnen: Næsten i hvert Sogn her paa Eggen er der allerede uddelt og vil fremdeles blive uddelt en Del

Kornvarer, dels uden Betaling og dels til en meget moderat Betaling. Den uddelte Sæd er i Regien bragt tilveje ved Gaver af Sognenes Beboere, og Uddelingen har været bejorget enten gennem Sogneraadet, Bestyrelsen for de Fattiges Kasse eller færilige dertil valgte Komiteer. Det er imidlertid et stort Spørgsmaal, om dette er den ønskeligste eller heldigste Maade at lette Dyrtidens Tryk paa for den arbejdende Klasse, og det er i hvert Fald ganske vist, at det er et besværligt og lidet lønnende Arbejde, baade at skaffe Midlerne tilveje til saadan Understøttelse, men især at fordele den saaledes, at ikke faare mange ere misfornøjede og utilfredse dermed; og der ere endog saa dem blandt de Trængende, som føle Trykket af at modtage den Slags Gaver, og blandt Giverne er der ganske vist mange, som, naar de have givet deres Skærv hertil, dermed ogsaa mene at have gjort alt i den Retning, hvad de behøve. Det vilde bestemt være meget heldigere for alle Parter, om Dyrtidens Tryk kunde lettes for Arbejderne ved Udbydelse af større og flere offentlige Arbejder mod en passende Betaling. De allerfleste Sogne trænge og vil i mange Aar komme til at trænge til flagne Sten til Belægning paa Vejene og have heri et npperligt Middel til at komme de trængende Arbejdere til Hjælp paa en anstændig Maade, foruden det, at de derved ville vise andre Arbejdsgivere i Sognet en passende Vej til at virke i samme Aand. Ogsaa ved at fremkalde og understøtte Spare- og Forjorgelses- og Forbrugsforeninger kunne Sogneraadene og de mere Bemidlede i Sognene virke langt heldigere til Hjælp og Understøttelse for Arbejderklassen, end ved den hidtil almindeligst brugte Maade af tildels offentlig uddelte Gaver, som kommer Fattigunderstøttelse meget nær, og i hvert Fald kommer den doovne og uværdige Trængende mest tilgode.

Fra Stubbekjøbingegnen: Det er efter min Mening en Fejl, at Arbejdsgiveren ikke betaler Arbejdet saaledes, at den ordentlige Arbejder med Tarvelighed kan leve deraf; thi naar en fast beskæftiget Daglejer ikke kan faae Føden til sig og Familie i et dyrt Aar ud af sin Arbejdsfortjeneste, men maa

hjælpes med billigt Brød ved frivillige Sammenstud i Sognet, saa er det jo dog egentlig Arbejdsgiveren, som bliver hjulpet til for billigt Arbejde. Paa en Del af de større Gaarde, og da ogsaa hos nogle af de mindre Jordbrugere betales Arbejderen saaledes, at han ikke benytter fremmed Hjælp.

Fra Egnen mellem Næstved og Bordingborg: Søvrigt viser der sig Gudstellov stadig større Lyst hos Arbejdsklassen til at sørge for sig selv; derom vidne Sygeforeningernes stedse stigende Antal; denne Form for gjensidig Hjælp tiltaler Arbejderen særdeles, fordi han saa at sige daglig kan see Frugten deraf, og saadanne Foreninger virke allerede mange Steder til stor Velsignelse; derimod maa det være Fremtiden forbeholdt, at sætte Forbrugsforeninger og Alderdomsforsørgelser i Gang, der begge støde paa mange Vanskeligheder i de stedlige Forhold; Vanskeligheden ligger for de første især i, at det ikke er let, at skaffe et saa stort Antal Forbrugere, at Udsalget kan være forsynet med Alt, og det til de billigste Priser, ikke heller en Person, der kan og vil paatage sig det dermed forbundne Arbejde. Arbejderen paa Landet er desværre endnu kun sjældent saaledes stillet, at han kan tænke paa at lægge Noget tilside til Alderdommen, idetmindste i disse Tider; — men om denne Tanke end ikke i Øjeblikket kan gennemføres (i alt Fald kun undtagelsesvis), saa troer jeg dog sikkert, at dens Tid vil komme, og betragter Sygeforeninger, med en dertil ofte søjet Begravelseskasse, som et godt Gjennemgangsled og en god Forberedelse; i den Slags Foretagender kan man ikke gjøre store Skridt paa engang, det gjælder fremfor Alt at gaa sikkert og ingen Fejl begaa, som kunne stræmme Arbejderen og gjøre ham mistænkelig.

Fra Mariboegnen: En Forbrugsforening er paabegyndt her paa Egnen. Den møder megen og hidsig Modstand af dem, der ansee deres Rettigheder for krænkede eller deres Forretning skadet ved Foreningen, og vil maafte have Nød med at gaa igjennem den Storm, der rejstes imod den fra Høfere og Kjøbmænd paa Land og i By.

Den nøjere Betragtning af Arbejderforholdene, som den forløbne Vinter har fremkaldt, har ogsaa stærkt hendraget Tanken paa den forhaandenværende Trang til alvorlige Midler for at forbedre den uvillige og dovnø Arbejder, hvorved tillige den Byrde, som han hidtil til saa stor Forargelse og Skade har været for Kommunen, vilde søges lettet; fra mange Egne hører man derfor Tale om Tvangsarbejdsanstalter. At de, organiserede og ledede paa rette Maade, ville kunne blive af overordentlig gavnlig Betydning for Samfundet baade i moralsk og økonomisk Henseende, er sikkert udenfor al Tvivl.

Vi skulle sluttelig meddele de Gjennemsnitsfold for sidste Aars Høst, der ere os opgivne fra Landets forskjellige Egne, i Tdr. pr. Td. Land og efter hollandsk Bægt, samt de dertil knyttede særlige Bemærkninger.

Eggen Vest for Helsingør: Hvede 7—9 Tdr. til 124—126 Pd., Rug 7—9 Tdr. til 115—119 Pd., Byg 10—13 Tdr. til 109—112 Pd. og Havre 16—20 Tdr. til 80—85 Pd.

Frederiksborgeggen: Hvede 7—8 Tdr. til 122 Pd., Rug 8—9 Tdr. til 117 Pd., 2rd. Byg 11 Tdr. til 108 Pd., 6rd. Byg 12 Tdr. til 103 Pd., Havre 16 Tdr. til 79 Pd. og Værter 7 Tdr.

Amager: Hvede 7—10 Tdr. til 120—127 Pd., Rug 6—9 Tdr. til 113—118 Pd., 2rd. Byg 9—12 Tdr. til 110—114 Pd., 6rd. Byg 12—15 Tdr. til 100—104 Pd., Havre 10—12 Tdr. til 82—85 Pd.

Roeskildeeggen: Hvede 8—9 Tdr. til 125—128 Pd., Rug 8—9 Tdr. til 113—115 Pd., 2rd. Byg 9 Tdr. til 109—110 Pd., 6rd. Byg 10 Tdr. til 104—105 Pd., Havre 12—13 Tdr. til 80—83 Pd. og Værter 7—8 Tdr.

Ringstedeggen: Hvede 10 Tdr. til 124 Pd., Rug 6 Tdr. til 116 Pd., Byg 8 Tdr. til 108 Pd., Havre 12 Tdr. til 82 Pd. og Værter 8 Tdr.

Eggen mellem Holbæk og Kallundborg: Hvede 8—12 Tdr. til 120—128 Pd., Rug 7—11 Tdr. til 114—120 Pd., Byg 10—15 Tdr. til 107—114 Pd., Havre 12—16 Tdr. til 79—85 Pd. og Værter 4—9 Tdr. Kartoflerne have været smaa, kun givet lidt og ofte været stærkt angrebne af Sygdommen.

Samso: Hvede 8 Tdr. til 123—128 Pd., Rug 6 Tdr. til 116—120 Pd., Byg 9—10 Tdr. til 108—114 Pd. og Havre 9—10 Tdr. til 81—85 Pd.

Eggen mellem Kallundborg og Slagelse: Hvede 8—9 Tdr. til 122—124 Pbd., Rug 7—10 Tdr. til 112 Pbd., 2rd. Byg 8—10 Tdr. til 108 Pbd., 6rd. Byg 10—12 Tdr. til 102 Pbd., Havre 12—14 Tdr. til 82 Pbd. og Ærter 4 Tdr.

Den sydvestlige Del af Holbæk Amt: Hvede 8—11 Tdr. til 120—125 Pbd., Rug 8—10 Tdr. til 110—116 Pbd., Byg 9—11 Tdr. til 102—108 Pbd., Havre 10—16 Tdr. til 80—86 Pbd. I denne Egn dyrkes meget Blanding af Byg og Havre, der giver god Kjerne til Formaling og Opfodring og for Kvæget behagelig Falm.

Eggen mellem Slagelse og Skjeltstør: Hvede 10—12 Tdr. til 122—128 Pbd., Rug 9—10 Tdr. til 115 Pbd., Byg 10 Tdr. til 100—109 Pbd., Havre 16—20 Tdr. til 80—85 Pbd. og Ærter 7—8 Tdr.

Kjøgeegnen: Hvede 10—11 Tdr. til 125—128 Pbd., Rug 10—11 Tdr. til 118—120 Pbd., Byg 10—11 Tdr. til 106—112 Pbd., Havre 11—12 Tdr. til 80—85 Pbd. og Ærter 8—10 Tdr.

Præstøegnen: Hvede 7—9 Tdr. til 124—126 Pbd., Rug 6—8 Tdr. til 114—116 Pbd., Byg 9—10 Tdr. til 104—112 Pbd. og Havre 12—13 Tdr. til 80—85 Pbd.

Eggen mellem Næstved og Bordingborg: Hvede 10 Tdr. til 125—130 Pbd., Rug 8 Tdr. til 112—120 Pbd., Byg 8 Tdr. til 108—110 Pbd. og Havre 12 Tdr.

Møen: Hvede 8—10 Tdr. til 122—126 Pbd., Rug 6—8 Tdr. til 116—118 Pbd., Byg 8—10 Tdr., Havre 10—18 Tdr. til 80—85 Pbd. og Ærter 6 Tdr.

Det nordlige Falster: Hvede 8—11 Tdr. til 124—128 Pbd., Rug 6—11 Tdr. til 112—118 Pbd., Byg 8—13 Tdr. til 104—105 Pbd., Havre 10—18 Tdr. til 80 Pbd. og Ærter 3—4, enkeltvis 7—8 Tdr.

Det sydlige Falster: Hvede 9—12 Tdr. til 127 Pbd., Rug 8 Tdr. (meget smaa kjærnet og lidet vægtig), Byg 8—10 Tdr. til 109 Pbd., Havre 14—16 Tdr. til 78 Pbd., Ærter 5—7 Tdr., Bønner 12—14 Tdr. og Kuntelroer 200—230 Tdr., Rotabaga lidt mere.

Mariboegnen: Hvede 10—13 Tdr. til 128—130 Pbd., Rug 8—10 Tdr. til 116—120 Pbd., Byg 9—10 Tdr. til 106—110 Pbd., Havre 15—20 Tdr. til 80—89 Pbd. og Ærter 8—10 Tdr.

Det vestlige Folland: Hvede 8—10 Tdr. til 126 Pbd., Rug 8 Tdr. til 116 Pbd., Byg 7—10 Tdr. til 106—108 Pbd. (Chevalierbyg, hvoraf her dyrkes en Del, 116 Pbd.), Havre 10 Tdr. og Ærter 7—8 Tdr.

Langeland: Hvede 8 Tdr. til 124—130 Pbd., Rug 8 Tdr. til 120 Pbd., Byg 8 Tdr. til 112—116 Pbd., Havre 15—20 Tdr. og Ærter 5—6 Tdr.

Taastrup: Hvede 7—9 Tdr. til 124—130 Pbd., Rug 7—9 Tdr. til 116—120 Pbd., 2rd. Byg 8—10 Tdr. til 106—110 Pbd., 6rd. Byg 8—10 Tdr. til 100—106 Pbd., Havre 12—15 Tdr. til 70—80 Pbd., Ærter 6—10 Tdr., Bitter 3—4 Tdr., Kartoflerne, der vare smaa og meget angrebne af Sygdommen, 20—30 Tdr. og Hørrøen, der var meget god, 30—40 Pbd. pr. Td. Land.

Det østlige Fyen: Hvede 8—10 Tdr. til 120—126 Pbd., Rug 9—11 Tdr. til 112—116 Pbd., 2rd. Byg 9—12 Tdr. til 102—108 Pbd., Havre 12—16 Tdr. til 75—80 Pbd. og Ærter 4—10 Tdr.

Odenseegnen: Hvede 8—10 Tdr. til 124—130 Pbd., Rug 8—10 Tdr. til 114—120 Pbd., 2rd. Byg 10—12 Tdr. til 106—112 Pbd., 6rd. Byg 12—18 Tdr. til 98—106 Pbd. og Havren 15—20 Tdr. til 78—82 Pbd.

Egnen mellem Odense og Faaborg: Hvede 8—10 Tdr. til 125 Pbd., Rug 7—8 Tdr. til 116—118 Pbd., 2rd. Byg 10—11 Tdr. til 108—112 Pbd., 6rd. Byg 11—12 Tdr. til 106—108 Pbd., Havre 12—15 Tdr. til 78 Pbd., Ærter 4—7 Tdr., Boghvede 3—5 Tdr. til 102—104 Pbd. og Kunkelrøer 150—160 Tdr. pr. Td. Land.

Det vestlige Fyen: Hvede 11—12 Tdr. til 126 Pbd., Rug 12—14 Tdr. til 116 Pbd., 2rd. Byg 14 Tdr. til 108 Pbd., 6rd. Byg 16 Tdr. til 104 Pbd. og Havre 20—22 Tdr. til 80 Pbd.

Det nordlige Bendshøjsfel: Hvede 5—6 Tdr., Rug 4—5 Tdr. til 110—115 Pbd., Byg 6—8 Tdr. til 104—106 Pbd. og Havre 6—8 Tdr. til 75—80 Pbd.

Det sydlige Bendshøjsfel: Rug 8 Tdr. til 114—116 Pbd., 6rd. Byg 10—12 Tdr. til 100—106, enkeltvis 110 Pbd., og Havre 10—12 Tdr., enkeltvis 14 Tdr., til 70—80 Pbd.

Løgstøregnen: Rug 4 Tdr. til 112 Pbd., 2rd. Byg 8—10 Tdr. til 107—108 Pbd., 6rd. Byg 8—10 Tdr. til 104—106 Pbd. og Havre 8—10 Tdr. til 78 Pbd.

Egnen mellem Aalborg og Hadsund: Hvede 10 Tdr. til 122 Pbd., Rug 6 Tdr. til 118 Pbd., 2rd. Byg 10 Tdr. til 108 Pbd., 6rd. Byg 104 Pbd. og Havre 12 Tdr. til 78 Pbd.

Egnen mellem Aalborg og Hobro: Rug 5—10 Tdr. til 116—117 Pbd., Byg 10 Tdr. til 106—108 Pbd. og Havre 12 Tdr. til 75—76 Pbd.

Hobroegnen: Rug 5—9 Tdr. til 111—116 Pbd., 2rd.

Byg 8—10 Tdr. til 100—106 Pbd., 6rd. Byg 9—13 Tdr. til 96—102 Pbd., graa Havre 8—12 Tdr. til 60—66 Pbd., hvid Havre 8—14 Tdr. til 72—76 Pbd. og Boghvede 8—12 Tdr. til 98—102 Pbd.

Eggen Syd for Randers: Hvede 4—8 Tdr. til 120—126 Pbd., Rug 6—8 Tdr. til 112—118 Pbd., 2rd. Byg 8—11 Tdr. til 104—112 Pbd., Havre 10—13 Tdr. til 75—80 Pbd., Værter 4—6 Tdr., Boghvede 6—8 Tdr., Kartofler 36—40 Tdr. og af Rodfrugter (Turnips, Raalraber og Gulerødder) 160—220 Tdr. pr. Td. Land.

Grenaaegnen: Hvede 6—10 Tdr. til 122—128 Pbd., Rug 5—8 Tdr. til 116—120 Pbd., Byg, 8—12 Tdr. til 106—112 Pbd., Havre 8—12 Tdr. til 78—82 Pbd., Boghvede 6—8 Tdr. til 90—112 Pbd. (den sidste Vægt kun i et enkelt Tilfælde) og Værter 6—8 Tdr.

Øbeltsfteggen: Rug 7 Tdr., Byg 10 Tdr., Havre 12 Tdr., Værter 5 Tdr. og Boghvede 5 Tdr.

Eggen ved Kaløvig: Hvede 9 Tdr. til 118—127 Pbd., Rug 9 Tdr. til 114—120 Pbd., Byg 10 Tdr. til 108—112 Pbd., Havre 12 Tdr. til 70—80 Pbd. og Værter 8—10 Tdr.

Eggen Syd for Aarhus: Hvede 9 Tdr. til 122 Pbd., Rug 9 Tdr. til 116 Pbd., Byg 12 Tdr. til 110 Pbd. og Havre 14 Tdr. til 78 Pbd.

Horsensegnen: Hvede 5—10 Tdr. til 112—126 Pbd., Rug 5—10 Tdr. til 110—119 Pbd., Byg 8—14 Tdr. til 105—116 Pbd. og Havre 12—20 Tdr. til 75—84 Pbd.

Eggen Vest for Horsens: Hvede 8—9 Tdr. til 120—124 Pbd., Rug 8—10 Tdr. til 114—115 Pbd., 2rd. Byg 10—11 Tdr. til 108—111 Pbd., 6rd. Byg 10 Tdr. til 104—106 Pbd., Havre 12 Tdr. til 78—81 Pbd. og Værter 8—10 Tdr.

Eggen Nord for Vejle Fjord: Hvede 9—10 Tdr. til 117—127 Pbd., Rug 7—8 Tdr. til 112—120 Pbd., Byg 10—12 Tdr. til 106—108 Pbd., Havre 12—13 Tdr. og Værter 7—8 Tdr.

Eggen mellem Vejle og Rolding: Hvede 6 Tdr. til 118—122 Pbd., Rug $3\frac{1}{2}$ —6 Tdr. til 112—115 Pbd., 2rd. Byg 10 Tdr. til 108 Pbd., 6rd. Byg 12 Tdr. til 98—102 Pbd., Havre 12—16 Tdr. til 78—80 Pbd. og Boghvede, der næsten er mislykket, 98—102 Pbd.

Mors: Rug 3—7 Tdr. til 111 Pbd., 2rd. Byg 8—10 Tdr. til 105—107 Pbd., 6rd. Byg 9—11 Tdr. til 98—100 Pbd., hvid Havre 11—14 Tdr. til 78—80 Pbd. og broget Havre 12—15 Tdr. til 67—69 Pbd.

Viborgeggen: Hvede 6—8 Tdr. til 120—125 Pbd.,

Kug 4—7 Tdr. til 114—117 Pd., 2rd. Byg 8—10 Tdr. til 106—110 Pd., 6rd. Byg 7—10 Tdr. til 100—101 Pd., Havre 8—9 Tdr. til 75—80 Pd. og Ærter 7—8 Tdr.

Silkeborgegnen: Kug 6 Tdr. til 116—119 Pd., 2rd. Byg 8 Tdr. til 106—108 Pd., 6rd. Byg 8 Tdr. til 96—100 Pd. og Havre 7 Tdr. til 65—70 Pd.

Hammerumherred: Kug 3—6 Tdr. til 112 Pd., Byg 4—8 Tdr., deraf det 2rd. til 104 Pd. og det 6rd. til 94 Pd., Havre 5—6 Tdr. til 65 Pd. og Boghvede 3—9 Tdr. til 92 Pd.

Egnen mellem Skive og Hølstebro: Hvede 6—8 Tdr. til 124 Pd., Kug 2—6 Tdr. til 110—120 Pd., Byg 6—10 Tdr., deraf det 2rd. til 102—108 Pd. og det 6rd. til 90—100 Pd., graa Havre 6—8 Tdr. paa lette, 10—16 Tdr. paa gode Jorder til 68—75 Pd. og Boghvede 4—6 Tdr. til 100 Pd.

Egnen mellem Ringkjøbing og Varde: Kug 3—5 Tdr. til 106—120 Pd., Byg 5—8 Tdr. til 96—106 Pd., Havre 5—7 Tdr. til 63—85 Pd. og Boghvede til 96—106 Pd.

Egnen mellem Varde og Ribe: Hvede 2—6 Tdr. til 110—122 Pd., Kug 2—7 Tdr. til 115—120 Pd., 2rd. Byg 6—12 Tdr. til 108—110 Pd., 6rd. Byg 4—11 Tdr. til 96—101 Pd., Havre 3—20 Tdr. til 60—80 Pd., Ærter 8—9 Tdr. og Boghvede 4—6 Tdr.

Egnen mellem Kolding og Ribe: Hvede 5—6 Tdr. til 120 Pd., Kug 6—10 Tdr. til 114—116 Pd., 2rd. Byg 8 Tdr. til 106 Pd., 6rd. Byg 8 Tdr. til 100 Pd., Havre 8—10 Tdr. til 75 Pd., Ærter 8 Tdr. og Boghvede 8 Tdr. til 106 Pd., men ogsaa ofte mislykket ligesom Kartoflerne.

Den nordvestlige Del af Sønderjylland: Kug 3—6 Tdr. til 108—112 Pd., Byg 8—12 Tdr., deraf 2rd. til 108 Pd. og 6rd. til 100 Pd. og Havre 8—10 Tdr. til 70 Pd.

Tønderegnen: Kug 6 Tdr. til 108 Pd., 6rd. Byg 12 Tdr. til 100 Pd. og Havre 15 Tdr. til 72—75 Pd.

Den nordøstlige Del af Sønderjylland: Hvede 7—8 Tdr. til 124—126 Pd., Kug 5—6 Tdr. til 112—120 Pd., 2rd. Byg 8—12 Tdr. til 110 Pd., 6rd. Byg 6—10 Tdr. til 95—100 Pd., Havre 14—18 Tdr. til 70 Pd. og Boghvede næsten mislykket eller et Par Fald.

Sundeved: Hvede 8—10 Tdr. til 125—128 Pd., Kug 5—6 Tdr. til 115—118 Pd., 6rd. Byg 7—10 Tdr. til 100 Pd. og Havre 10—12 Tdr. til 75—80 Pd.

Als: Hvede 11—12 Tdr. til 127 Pd., Kug 10—11 Tdr. til 120 Pd., 2rd. Byg 11 Tdr. til 108 Pd., 6rd. Byg 12

Tdr. til 105 Pd., Havre 16 Tdr. til 75—80 Pd. og gule
 Urter 9 Tdr.

Bornholm: Hvede 6 Tdr. til 120—126 Pd., Rug 6
 Tdr. til 115—122 Pd., Byg 7 Tdr. til 90—105 Pd., Havre
 omtrent 7 Tdr. med en yderst flet Vægt og Urter 5 Tdr.

Det sydlige Skaane: Hvede 8 Tdr. til 120—124 Pd.,
 Rug 7^{1/2} Tdr. til 113—114 Pd., Byg 9 Tdr. til 105—106
 Pd. og Havre 11 Tdr. til 80—84 Pd.

Det nordvestlige Skaane: Hvede 1—4 Fold til 115—
 122 Pd., Rug 1—3 Fold til 110—116 Pd., 2rd. Byg 3—5
 Fold til 109—114 Pd., 6rd. Byg 4—6 Fold til 104—108
 Pd. og Havre 8—9 Fold til 80—85 Pd.